

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «РОЖИЩЕНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЛЬВІВСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ЩОДО ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ
З ОРГАНІЗАЦІЇ ВЕТЕРИНАРНОЇ СПРАВИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 211 ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

Укладач: Белова І.Г., викладач ВСП «Рожищенський фаховий коледж
ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького»

Розглянуто і схвалено
цикловою комісією ветеринарних дисциплін
Протокол № 5 від 12.03 2024 р.
Голова комісії Леся НЕДОПАД

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсових робіт здобувачами освіти є однією з важливих форм підготовки висококваліфікованих фахівців.

Курсова робота з організації ветеринарної справи є обов'язковою складовою освітнього процесу. Вона передбачена освітньо-професійною програмою Ветеринарна медицина і чинним навчальним планом з підготовки фахівців із спеціальності 211 Ветеринарна медицина. Її виконання спрямоване на закріплення, поглиблення та узагальнення теоретичного навчального матеріалу курсу, а також на практичне застосування знань, одержаних здобувачами освіти під час навчання, та формування вміння використовувати їх для комплексного вирішення конкретних фахових завдань.

Курсова робота є одним з видів індивідуальних завдань навчально-дослідницьких, творчих, наукових завдань здобувачів освіти з **метою** формування таких навичок:

- збирання і систематизації матеріалів, уміння критично їх аналізувати, узагальнювати і робити обґрунтовані висновки;
- самостійної роботи з навчальною та науковою літературою;
- проведення економічного аналізу ветеринарних заходів;
- використання сучасних інформаційних технологій;
- оформлення курсової роботи на основі зібраного матеріалу та опрацьованих літературних джерел.

Підготовка до виконання курсової роботи передбачає детальне вивчення структури служби ветеринарної медицини державних установ або підприємств (господарств), її нормативно-правового забезпечення, планування та організації виконання ветеринарних заходів, вивчення джерел фінансування та матеріально-технічного забезпечення, визначення економічної ефективності ветеринарних заходів, ознайомлення з документами ветеринарного обліку, звітності та діловодства, порядку видачі ветеринарних документів та ряду іншими питаннями.

З метою надання методичної допомоги під час виконання курсової роботи розроблено орієнтовну тематику та підготовлено індивідуальні завдання для здобувачів освіти. Вони отримують їх перед виїздом на технологічну (переддипломну) практику, під час якої з'являється реальна можливість зібрати необхідні для виконання роботи фактичні матеріали.

Важливим етапом виконання курсової роботи є вибір теми, яка повинна бути актуальною, реальною для виконання та мати практичне спрямування. Вибір теми доцільно здійснювати за рекомендацією викладача з урахування можливостей бази практики для виконання роботи.

Під час проходження виробничої практики здобувачі освіти повинні зібрати фактичний матеріал з обраної теми за останні 2-3 роки, провести його аналіз, обговорити з фахівцем-керівником практики від виробництва і за потреби, отримати додаткову інформацію.

Викладач-керівник роботи, не нав'язуючи власної думки, надає здобувачам освіти консультативну допомогу, а саме: обговорює і уточнює розроблений план (зміст) роботи; аналізує зібраний матеріал, рекомендує необхідну літературу та інші джерела за темою; звертає увагу на правильність

написання та оформлення роботи відповідно до методичних вимог; систематично проводить бесіди, обговорення зі здобувачами освіти поточних етапів виконання роботи і надає їм необхідну консультативну допомогу.

Для повнішого розкриття теми доцільно підготувати необхідні таблиці, схеми, графіки, діаграми та інші ілюстративні матеріали; виготовити копії ветеринарних документів тощо. Для підтвердження достовірності зібраних матеріалів і виготовлених копій документів їх доцільно завірити печаткою установи ветеринарної медицини або (підприємства) господарства.

Важливим елементом курсової роботи є формулювання об'єктивних висновків і практичних пропозицій щодо поліпшення вирішення досліджуваного питання.

Виконання курсової роботи передбачає такі етапи:

- ✓ вибір теми;
- ✓ підбір та вивчення літератури;
- ✓ складання попереднього плану;
- ✓ консультація з викладачем - керівником та уточнення плану;
- ✓ написання та оформлення тексту курсової роботи;
- ✓ перевірка на унікальність;
- ✓ здача курсової роботи для перевірки та рецензування;
- ✓ захист курсової роботи перед комісією навчального закладу.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна мати таку структуру:

1. Титульний аркуш
2. Зміст
3. Вступ
4. Природно-економічна характеристика господарства(зони обслуговування установи)
5. Основна частина
6. Економіка ветеринарних заходів
7. Охорона праці
8. Висновки і пропозиції
9. Список використаної літератури
10. Додатки
11. Рецензія

Титульний аркуш є першою сторінкою і повинен містити:

- назву Міністерства;
- назву закладу освіти;
- тему роботи;
- прізвище, ім'я та по батькові здобувача освіти - автора роботи із зазначенням курсу і групи;
- прізвище, ім'я та по батькові викладача - керівника роботи;
- дату здачі роботи на перевірку та рецензування;

- місто та рік виконання роботи.

Зміст має відображати напрями дослідження обраної теми, логічний зв'язок між окремими частинами роботи та проблемну постановку досліджуваних питань.

Вступ ознайомлює з питаннями, яким присвячена робота. У ньому стисло викладається історія питання та дається оцінка сучасного стану досліджуваної теми з посиланнями на джерела(статті Закону України «Про ветеринарну медицину», інші нормативно-правові документи з питань ветеринарної медицини). Обґрунтовується актуальність теми та її значення для розвитку ветеринарної медицини. Висвітлюється стан ветеринарного обслуговування тваринництва в державі, області, районі; досягнення науки і практики, напрямки та перспективи розвитку галузі.

Визначається **мета, об'єкт та предмет дослідження**. Обсяг цього розділу не повинен перевищувати двох сторінок

Природно-економічна характеристика господарства передбачає зазначення повної назви господарства, форми власності, господарювання, його географічного розташування, шляхів сполучення, віддаленості від районного та обласного центру, кількості населених пунктів, розміщених на території господарства.

Характеризується рельєф місцевості, структура та розподіл земельних угідь, середньорічна кількість опадів, ґрунтові умови, які визначають напрям господарської діяльності в галузі рослинництва

Стан тваринництва господарства включає характеристику кількісного, видового і породного складу поголів'я, рівня продуктивності тварин, показники одержаного приплоду та збереженості молодняку. Оцінюється стан забезпечення тварин кормами.

Умови утримання тварин описуються у послідовності: кількість тваринницьких приміщень, їх обладнання та санітарний стан, системи і способи утримання, технологія вирощування, наявність систем вентиляції, водопостачання, видалення гною та інших виробничих процесів.

Виробництво і реалізація продукції тваринництва характеризує обсяги виробництва продукції тваринництва, напрями використання і реалізації, а також ринки збуту.

! У випадку написання курсової роботи на базі установи ветеринарної медицини (районна, міська, дільнична державна лікарня ветеринарної медицини, лабораторія ветеринарної медицини, ветеринарна клініка та інші)

Природно-економічна характеристика зони обслуговування передбачає зазначення повної назви установи, її географічного розташування, наявності шляхів сполучення; віддаленість від обласного центру, кількість населених пунктів, які належать до зони обслуговування, графік(режим) роботи.

Характеристика галузі тваринництва району включає відомості про кількість господарств, їх організаційно - правовий статус, наявність поголів'я за видами тварин; породний склад і рівень продуктивності тварин, обсяги виробництва та реалізація продукції тваринництва.

У даному розділі заповнюють такі таблиці:

- 1.Склад земельних угідь.
 - 2.Структура поголів'я тварин.
 - 3.Виробничі показники продуктивності тварин.
- Обсяг цього розділу становить 2-3 сторінки.

Основна частина є фактичним розкриттям теми обраної роботи. Вона складається з підпунктів, які розкривають зміст курсової роботи, зокрема :

- **характеристика служби ветеринарної медицини** (обсяг – 2-3 сторінки) передбачає висвітлення чисельності спеціалістів, рівня їх кваліфікації, виробничого навантаження, посадових обов'язків, зони обслуговування. Оцінюється стан забезпеченості ветеринарними будівлями та приміщеннями (ветлікарня з амбулаторією, манежем, аптекою, кабінетом спеціаліста; в господарстві – наявність ветеринарного пункту, аптеки, ізолятора, пункту штучного осіменіння та інших об'єктів).

Аналізується стан фінансування та матеріально-технічного забезпечення, зокрема: забезпеченість засобами ветеринарної медицини(інструментами, приладами, апаратурою, медикаментами, біопрепаратами тощо) та наявність спеціалізованого автотранспорту.

У цьому розділі роблять **розрахунок штатної чисельності фахівців ветеринарної медицини.**

- **епізоотичний стан зони обслуговування** (обсяг – 1-2 сторінки) передбачає опис інфекційні та інвазійні хвороби, що реєструвалися протягом останніх трьох років або й раніше (якщо це зумовлено тематикою роботи). Під час характеристики зареєстрованих захворювань необхідно зазначити ймовірне джерело інфекції, кількість захворілих, загинувших, вимушено забитих тварин; перебіг хвороби, клінічні ознаки та заходи, спрямовані на ліквідацію захворювання.

Окремо слід зазначити стан епізоотичного благополуччя сусідніх господарств чи населених пунктів.

У разі тривалого благополуччя господарства необхідно обґрунтувати значення планових ветеринарних заходів, своєчасність проведення протиепізоотичних і ветеринарно-санітарних заходів.

Далі в роботі подається опис та аналіз матеріалів власних досліджень теми.

Курсова робота повинна містити:

- **економічний розділ, який** передбачає визначення економічних збитків, спричинених хворобами тварин та обґрунтування економічної доцільності проведення ветеринарних заходів.(обсяг – 2-3 сторінки);

- **розділ з охорони праці, у якому** необхідно проаналізувати стан охорони праці в господарстві(установі); зазначити очолює відповідну службу, визначити розподіл відповідальності між фахівцями; охарактеризувати наявність і дотримання інструкцій в контексті теми курсової роботи.(обсяг – 1-2 сторінки).

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

На основі глибокого аналізу матеріалу формуються висновки щодо позитивних та негативних сторін організації роботи служби ветеринарної медицини. Висновки мають бути аргументованими та логічно впливати зі змісту роботи. Їх можна подавати як окремо за кожним розділом, так і в узагальненому вигляді.

В пропозиціях потрібно висвітлити реальні та обґрунтовані шляхи усунення виявлених недоліків в організації ветеринарної справи з метою збереження і збільшення поголів'я тварин та підвищення їх продуктивності. (обсяг-1-2 сторінки).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛА

Список використаної літератури і джерел оформлюють у такій послідовності:

- закони України;
- укази Президента;
- постанови та інші нормативно-правові акти органів державної влади;
- інструктивні та методичні матеріали (у хронологічному порядку);
- спеціальна література - в алфавітному порядку за прізвищем автора;
- періодичні фахові видання;
- офіційні електронні ресурси галузі ветеринарної медицини.

Список повинен містити не менше 15 джерел.

Після списку літератури студент ставить власний підпис та зазначає дату виконання роботи.

ДОДАТКИ

До додатків належать: плани ветеринарних заходів, звіти, довідкові матеріали, експертні висновки, акти, розпорядження та інші матеріали, завірені печаткою установи, організації або господарства, які були об'єктами дослідження курсової роботи. Кожний додаток необхідно пронумерувати У тексті курсової роботи обов'язково мають бути посилання на відповідні додатки із зазначенням їх номера(наприклад, Додаток 1).

ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна бути виконана самостійно з використанням комп'ютерного набору. Формат аркушу А-4, шрифт – Times New Roman, розмір -14 кегль, інтервал міжрядковий інтервал -1,5.

Текст роботи друкується односторонньо. Поля аркуша: з лівого боку – 25 мм, з правого – 10 мм, зверху і знизу – 20 мм. Нумерація сторінок здійснюється арабськими цифрами без крапки, розміщується знизу сторінки та вирівнюється по центру.

Обсяг текстової частини повинен становити 25-30 сторінок друкованого тексту. Титульна сторінка та зміст не нумеруються. Розділи і підрозділи

нумеруються арабськими цифрами. Підрозділи мають порядкову нумерацію у межах відповідного розділу. Кожний розділ починається з нової сторінки.

Обов'язковими для розкриття теми є цифрові аналітичні показники. Їх джерелами можуть бути щорічні дані ветеринарної статистики. Усі наведені дані повинні супроводжуватись посиланням на джерела інформації.

Курсова робота повинна бути ілюстрована таблицями (з окремою нумерацією), схемами, діаграмами, фотографіями, графіками та іншими матеріалами, що підтверджують самостійність та творчий підхід здобувача освіти до її виконання. Таблиці та ілюстрації повинні мати назви і нумеруватися у межах розділу. Назва та номер таблиці розміщуються у правому верхньому куті над таблицею, яка вирівнюється по центру. Номер ілюстрації та її назва розміщуються під ілюстрацією. Після кожної таблиці у тексті повинен бути наведений її аналіз.

Заголовки структурних частин роботи (ЗМІСТ, ВСТУП, НАЗВИ РОЗДІЛІВ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ) друкуються великими літерами. Заголовки підрозділів друкуються малими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапка в кінці заголовків розділу і підрозділу не ставиться. Відстань між заголовком і текстом повинна бути 2-3 міжрядкові інтервали.

Під час написання курсової роботи здобувач освіти використовує джерелами інформації, на які обов'язково робляться посилання із зазначеним порядковим номером джерела згідно з нумерацією у списку літератури та джерел. Посилання подаються у квадратних дужках (наприклад, [5]). Це може бути посилання на джерело в цілому або із зазначенням конкретної сторінки ([5,73], де 5-порядковий номер у списку літератури та джерел; 73-номер сторінки).

Усі курсові роботи подаються на перевірку за допомогою системи визначення оригінальності (унікальності) тексту відповідно до пункту 7.3. **Положення про академічну доброчесність**, затвердженого Педагогічною радою ВСП «Рожищенський фаховий коледж Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького» 29 червня 2022 року (протокол № 9).

Шкала оцінювання унікальності робіт:

-80% і більше - (відмінно) допустимий рівень оригінальності (унікальності), несуттєвий об'єм запозичень:

- 51%- 80% - оригінальність (унікальність) тексту роботи добра: виявлені в тексті запозичення вважаються правомірними:

-26%-50% - оригінальність (унікальність) тексту роботи задовільна.

Виявлення порушень професійної етики є підставою для зниження оцінки за курсову роботу.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І УМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

(Додаток 3 до Положення про курсові роботи у ВСП «Рожищенський фаховий коледж ЛНУВМБТ ім.С.З.Гжицького», затвердженого Педагогічною радою 25.01.2024р., протокол № 4):

Оцінка «відмінно»:

1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу курсової роботи, орієнтація в основних наукових доктринах та концепціях, що стосуються даної теми.
2. Повне використання основних та додаткових джерел літератури, рекомендованої методичними вказівками.
3. Здатність застосовувати отримані результати на практиці.

Оцінка «добре»

1. Достатній рівень знань матеріалу теми курсової роботи, відсутність у відповідях суттєвих помилок і неточностей.
2. Використання основних та додаткових джерел літератури, рекомендованої методичними вказівками.
3. Розуміння практичного значення отриманих результатів.

Оцінка «задовільно»

1. Знання основного матеріалу теми курсової роботи в обсязі достатньому для подальшого його засвоєння.
2. Використання основних та додаткових джерел літератури, рекомендованої методичними вказівками.
3. Допущені під час захисту курсової роботи помилки виправляються з допомогою викладача.

Оцінка «незадовільно»

1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу теми курсової роботи.
2. Наявність суттєвих помилок під час відповідей на захисті.
3. Нemoжливість без додаткової підготовки в достатньому обсязі засвоїти матеріал курсової роботи.

Паперовий варіант роботи подається викладачеві на перевірку та рецензування у переплетеному вигляді разом із **довідкою-висновком про перевірку на унікальність, виданою** відповідальною особою коледжу. Прорецензована курсова робота допускається до захисту перед комісією навчального закладу.

ПРОПОНОВАНІ ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Організація і планування роботи районної державної лікарні ветеринарної медицини.
2. Організація і планування роботи міської державної лікарні ветеринарної медицини.
3. Організація і планування роботи районної державної лабораторії ветеринарної медицини.
4. Організація і планування роботи державної лабораторії ветеринарно-санітарної експертизи та ринку.
5. Організація і планування роботи дільничної лікарні (дільниці) ветеринарної медицини.
6. Організація і планування роботи служби ветеринарної медицини господарства.
7. Організація і планування роботи приватної установи ветеринарної медицини.
8. Ветеринарне обслуговування фермерського господарства.
9. Ветеринарне обслуговування тваринницького комплексу.
10. Аналіз роботи фельдшера ветеринарної медицини господарства (установи).
11. Планування і організація виконання заходів щодо профілактики незаразних хвороб тварин у господарстві.
12. Планування і організація заходів щодо відтворення стада в господарстві.
13. Планування і організація виконання протиепізоотичних заходів у господарстві.
14. Планування і організація виконання протипаразитарних заходів у господарстві.
15. Планування і організація виконання ветеринарних заходів при виникненні заразної хвороби тварин у господарстві.
16. Порядок встановлення та скасування карантину в господарстві.
17. Планування і організація виконання ветеринарно-санітарних заходів у господарстві.
18. Фінансування та матеріальне забезпечення державної установи ветеринарної медицини.
19. Організація державного ветеринарно-санітарного контролю на м'ясопереробному підприємстві при забої тварин і переробці продукції.
20. Організація ветеринарно-санітарного контролю якості молока у господарстві.
21. Аналіз економічних збитків, нанесених господарству хворобами тварин, та визначення економічної ефективності ветеринарних заходів.
22. Аналіз роботи служби ветеринарної медицини господарства за останні 2-3 роки.
23. Аналіз епізоотичного стану та виконання протиепізоотичних заходів у господарстві за останні 2-3 роки.

24.Аналіз захворюваності тварин на інвазійні хвороби та виконання паразитарних заходів у господарстві за останні 2-3 роки.

25.Аналіз стану ветеринарного обліку, звітності, діловодства та видачі документів в установі ветеринарної медицини.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ТА ДЖЕРЕЛ

1. Про ветеринарну медицину: Закон України від 01.01.2024р. № 1206-IX: станом на 01.01.2024р.
2. Акушерство, гінекологія та штучне осіменіння с.г. тварин: навчальний посібник / Г.Г. Харута, С.С. Волков, І.М. Плахотнюк, С.А. Власенко, М.В. Вельбівець, Б.П. Івасенко та ін. Київ: Аграрна освіта, 2013. 445 с.
3. Берник І.М., Фаріонік Т.В., Новгородська Н.В. Ветеринарно-санітарна експертиза продуктів тваринного і рослинного походження: навчальний посібник. Вінниця: Видавничий центр ВНАУ, 2020. 232 с.
4. Вахонєва Т. М. Основи охорони праці в Україні : навч. посіб. Київ : ВД «Дакор», 2019. 508 с.
5. Ветеринарне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології: підручник / за ред. В. А. Яблонського та С. П. Хомина. Вінниця: Нова Книга, 2006. 592 с.
6. Внутрішні незаразні хвороби тварин : підручник. 3-є видання, перероблене та доповнене / за ред. М.І. Цвіліховського. Київ: Аграрна освіта, 2014. 614 с.
7. Внутрішні хвороби тварин / В.І. Левченко, І.П. Кондрахін, В.В. Влізло та ін.; За ред. В.І. Левченка. Біла Церква, 2012. Ч.1. 528 с.
8. Епізоотологія з мікробіологією: підручник / Г.В. Козловська, Л.Є. Корнієнко, М.Г. Наконечна та ін; за ред. В.П. Поста. Київ: Вища освіта, 2006. 543 с.
9. Загальна епізоотологія: навчальний посібник. Практикум із загальної епізоотології / В.В. Недосєков, В.П. Литвин, Т.В. Мазур та ін. Київ, 2014.- 188 с.
10. Касянчук В. В., Микитюк П.В., Олійник Л.В. Ветеринарно-санітарна експертиза з основами технології переробки продуктів тваринництва: підручник: Вінниця: Нова Книга. 2007. - 480 с.
11. Крюкова Л. Менеджмент молочного періоду: як уникнути помилок?// Пропозиція. Тваринництво. Ветеринарія. 2023. №12. С.67-70.
12. Литвиненко М.О., Литвиненко І.О., Литвиненко Л.М. Хірургія ветеринарної медицини: навчальний посібник. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021.- 270 с.
13. Організація ветеринарної справи: Підручник для аграрних вищих навчальних закладів І-ІІ рівнів акредитації / В.О. Бусол, А.Ф. Євтушенко, Д.І. Бондаренко, В.А. Ситнік. Київ: Культурно-освітній, видавничо-поліграфічний центр «Златояр», 2005. 348 с.
14. Основи охорони праці: підручник. 2-е вид. / О.І. Запорожець, О.С. Протоєрейський, Г.М. Франчук, І.М. Боровик. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 264 с.
16. Хірургія ветеринарної медицини: підручник / О.Ф. Петренко, В.Б. Борисевич, В.Г. Міщишин, М.І. Примак. Київ: Вища освіта, 2005, 399 с.
17. ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ У ВОЛИНСЬКІЙ ОБЛАСТІ URL: <http://voldpss.gov.ua/> (дата звернення: 05.03.2024).

Зразки заповнення таблиць
Склад земельних угідь

Таблиця 2.1.

Вид угіддя	Площа, га	У процентах до загальної площі
Всього земель,		
У тому числі с.-г. угідь		
з них: ріллі		
сінокосів		
пасовищ		
Багаторічні насадження		
Інші угіддя		

Структура поголів'я тварин

Таблиця 2.2.

Показник	Одиниця виміру	За останні 2 роки	
		2023 р.	2024 р.
Великої рогатої худоби-всього	гол.		
У тому числі корів	гол.		
Свиней-всього	гол.		
зокрема основних свиноматок	гол.		
Коней	гол.		
Овець	гол.		
Птиці	гол.		

Виробничі показники продуктивності тварин

Таблиця 2.3.

Показники	Одиниця виміру	За останні 2 роки	
		2023 р.	2024 р.
Надоєно молока на одну корову	кг		
Одержано телят на 100 корів	гол		
Одержано поросят на 1 свиноматку	гол		
Одержано лошат	гол		
Одержано ягнят на 100 вівцематок	гол		

До підрозділу «Характеристика служби ветеринарної медицини»

Визначення штатної чисельності фахівців ветеринарної медицини

При визначенні штату спеціалістів ветеринарної медицини для обслуговування певного виду тварин можна користуватись формулою:

$$X = \frac{(A \times K1) + (B \times K2) + (V \times K3) + \dots}{850},$$

де X- шукане число штатних одиниць;

А,Б,В,....- кількість голів тварин різних видів;
 К₁,К₂,К₃....- коефіцієнти переведення фізичних голів тварин відповідного виду в умовні голови великої рогатої худоби;
 850- норматив навантаження на одного спеціаліста.

Коефіцієнти переведення фізичного поголів'я в умовні голови ВРХ

Вид і вікова група тварин (середньорічне поголів'я)	Кількість голів	Коефіцієнт	Умовні голови
Корови і бики		1,0	
Молодняк ВРХ від 6 до 18 місяців і дорослі тварини на відгодівлі		0,6	
Молодняк ВРХ до 6 місяців		0,2	
Свиноматки і кнури		0,3	
Відлучені поросята		0,07	
Молодняк та дорослі свині на відгодівлі		0,05	
Вівці та кози		0,10	
Ягнята до року		0,06	
Коні		0,80	

НОРМАТИВНА ЧИСЕЛЬНІСТЬ СПЕЦІАЛІСТІВ ВЕТМЕДИЦИНИ У ГОСПОДАРСТВАХ

Умовне поголів'я великої рогатої худоби, тис. гол.	Нормативна чисельність осіб, одиниць				
	Всього	В тому числі			
		Головний лікар ветмедичини	Старший лікар на правах головного	Лікар ветмедичини	Фельдшер ветмедичини
1	2	3	4	5	6
До 0,80	1	-	1	-	-
0,81-1,40	2	1	-	-	1
1,41-2,00	3	1		-	2
2,0-2,60	4	1		-	3
2,61-3,20	6	1		1	3
3,21-3,80	6	1		1	4
Понад 3,80	7	1		2	4

До економічного розділу

Коефіцієнти захворюваності, летальності і питомі величини економічного збитку за інфекційних захворювань тварин і птиці

Назва хвороби	Потенційний коефіцієнт захворюваності		Потенційний коефіцієнт летальності, Кл	Питома величина втрати основної продукції з розрахунку на одну захворілу тварину, Пз	
	в неблагополучних	в регіоні К _{з2}		назва продукції	кількість, кг
1	2	3	4	5	6
Хвороби великої рогатої худоби					
Сказ	0,03		11,0	Маса тіла	143,0
Бруцельоз	0,48	0,0129		Молоко	675
Стрептококоз	0,64	0,00067	0,2	Маса тіла	6,4
Злаякісна катар. гарячка	0,007		0,4	Маса тіла	30,0
Колібактеріоз	0,62	0,0029	0,19	Маса тіла	8,1
Лептоспіроз	0,628	0,0037	0,07	Маса тіла	14,5
Сальмонельоз	0,76	0,004	0,19	Маса тіла	8,9
Пастерельоз	0,42	0,056	0,17	Маса тіла	7,8
Трихофітія	0,53	0,0016		Маса тіла	4,2
Сибірка	0,012	0,0003	0,774	Маса тіла	115,0
Туберкульоз	0,72	0,0114		Молоко	630
Емкар	0,013	0,00074	0,7	Маса тіла	65
Ящур	0,91	0,12	0,015	Молоко	113
Некробактеріоз	0,17			Молоко	0,102
Правець	0,14		0,7	Маса тіла	112
Паратуберкульоз	0,09			Молоко	610
Чума	0,41		0,5	Маса тіла	333,0
Лейкоз	0,14	0,011		Маса тіла	36,7
Парагрип	0,33		0,04	Маса тіла	13,0
Інфекційний ринотрахеїт	0,31		0,06	Маса тіла	12,7
Вірусна діарея	0,22		0,07	Маса тіла	11,3
Хвороби свиней					
Хвороба Луєскі	0,5	0,0239	0,409	Маса тіла	19,3
Бруцельоз	0,39	0,0081		Маса тіла	13,2
Дизентерія	0,27	0,0023	0,071	Маса тіла	7,8
Інф. атрофічний	0,71	0,0148	0,17	Маса тіла	14,1
Лептоспіроз	0,27	0,00041	0,19	Маса тіла	9,7
Сальмонельоз	0,26	0,017	0,18	Маса тіла	6,4
Пастерельоз	0,42	0,0016	0,24	Маса тіла	11,1
Вірусна пневмонія	0,27		0,18	Маса тіла	8,3
Вірусний гастроентерит	0,31		0,094	Маса тіла	8,7
Бешиха	0,71	0,026	0,14	Маса тіла	8,8
Чума	0,8	0,066	0,378	Маса тіла	21,3
Ящур	0,6	0,006		Маса тіла	4,3
Сибірка	0,009		0,80	Маса тіла	40,0
Туберкульоз	0,02			Маса тіла	15,6

Лістеріоз	0,21		0,41	Маса тіла	10,1
Грип	0,46		0,12	Маса тіла	8,2
Хвороби овець					
Бруцельоз	0,34	0,019		Маса тіла	23,0
Дизентерія	0,62	0,0004	0,91	Маса тіла	1,7
Інф.	0,41		0,91	Маса тіла	8,1
Контагіозна ектима	0,259		0,118	Маса тіла	2,7
Лептоспіроз	0,06	0,00076	0,066	Маса тіла	6,2
Лістеріоз	0,51	0,00084	0,24	Маса тіла	17,1
Сальмонельоз	0,38	0,0031	0,34	Маса тіла	4,3
Ящура	0,7	0,00028		Маса тіла	2,5
Сибірка	0,017		0,8	Маса тіла	25,0
Сказ	0,021		0,64	Маса тіла	25,0
Некробактеріоз	0,19			Маса тіла	3,9
Копитна гниль	0,31			Маса тіла	4,4
Хвороби птахів					
Хв. Ньюкасла	0,82		0,41	Маса тіла	1,4
Інфекційний ларинготрахеїт	0,53		0,087	Маса тіла	0,9
Колібактеріоз	0,27		0,17	Маса тіла	0,4
Лейкоз	0,26	0,006		Маса тіла	1,6
Пастерельоз	0,75	0,0011	0,34	Маса тіла	1,6
Пулороз	0,86	0,13	0,285	Маса тіла	0,2
Туберкульоз	0,73	0,071		Маса тіла	2,9

Коефіцієнти захворюваності, летальності і питомі величини економічного збитку за інвазійних захворювань тварин і птиці

Назва хвороби	Потенційні коефіцієнти		Питома величина втрати основної продукції (маси тіла) з розрахунку на одну захворілу тварину, Пз
	захворюваності К _{з1}	летальності К _л	
Хвороби великої рогатої худоби			
Гіподерматоз	0,46	—	9,8
Диктіокаульоз	0,55	0,08	20,1
Парамфісуматоз	0,18	0,14	5,6
Тейляріоз	0,074	0,054	40,9
Телязіоз	0,24	—	2,5
Фасціольоз	0,263	—	18,4
Цистіцеркоз	0,002	—	8,9
Ехінококоз	0,19	—	6,7
Онхоцеркоз	0,113	—	5,3
Стронгілятози корів	0,215	—	9,2
Дікроцеліоз	0,14	—	3,4
Хвороби овець			

Гемонхоз	0,56	0,24	6,9
Диктіокаульоз	0,41	0,06	4,4
Монієзійоз	0,36	0,071	4,4
Фасціольоз	0,32	0,022	5,1
Ценуроз	0,07	0,19	11,5
Ехінококоз	0,18	0,12	2,9
Дікроцеліоз	0,246	—	5,2
Авітеліноз	0,026	—	4,9
Тізанієзійоз	0,026	—	3,8
Нематодіроз	0,017	—	3,9
Хабергіоз	0,25	—	5,6
Стронгілятози	0,41	—	10,2
Хвороби свиней			
Аскароз	0,47	0,11	7,5
Трихінельоз	0,00007		1700,0
Трихуроз	0,41	0,08	3,4
Езофагостомоз	0,46	—	5,1
Ехінококоз	0,069	—	4,9
Мегастронгільоз	0,27	—	10,1
Стронгілоїдоз	0,15	—	6,0
Хвороби птиці			
Аскароз курей	0,7	—	0,3
Кокцидіоз курей	0,11	0,16	0,5
Гетеракідоз курей	0,36	—	1,2
Цестодози качок	0,34	—	2,5
Ехінуріоз качок	0,20	—	9,8

Коефіцієнти захворюваності, летальності і питомі величини економічного збитку за незаразних захворювань тварин і птиці

Назва хвороби	Потенційний коефіцієнт		Питома величина втрати основної продукції з розрахунку на одну захворілу тварину, Пз	
	захворюваності Кз	летальності Кл	назва продукції	кількість, кг
1	2	3	4	5
Хвороби великої рогатої худоби				
Аліментарна остеодистрофія	0,23		Молоко	0,80
Атонія передшлунків:	0,097		-II-	60,0
- гостра	0,087		-II-	40,0
- хронічна	0,01		-II-	220,0
Бронхопневмонія телят	0,17	0,15	Маса тіла ВРХ	28,0
Диспепсія телят:	0,46	0,32	-II-	20,9
- проста	0,27	0,06	-II-	15,5
- токсична	0,19	0,66	-II-	46,7

Кератокон'юнктивіти			Молоко	20,0
Мастити корів:			-II-	50,0
- серозний			-II-	60,0
- катаральний			-II-	110,0
Тимпанія рубця:			-II-	70,0
- гостра			-II-	60,0
- хронічна			-II-	100,0
Ендометрити корів	0,045		-П-	110,0
Хвороби свиней				
Бронхопневмонія свиней	0,21	0,11	Маса тіла свиней	9,0
Гастроентерит свиней	0,18	0,018	-II-	4,7
Диспепсія поросят:	0,13	0,083	-II-	4,06
- проста	0,009	0,016	-II-	2,9
- токсична	0,21	0,151	-II-	9,3
Токсична дистрофія	0,153	0,42	-II-	18,3
Хвороби овець				
Атонія передшлунків овець:	0,096	0,15	Маса тіла овець	13,0
Бронхопневмонія овець	0,31	0,33	-II-	6,4
Гастроентерити овець	0,064	0,26	-II-	4,5
Тимпанія рубця овець	0,14	0,41	-II-	17,2
Мастити овець:	0,092		-II-	7,0
- серозний	0,185		-II-	5,1
- катаральний	0,064		-II-	11,0
- геморагічний	0,027		-II-	13,9
Хвороби хутрових звірів				
Гепатоз норок	0,012	0,42	Шкірка, шт.	0,4
Бронхопневмонія норок	0,014	0,501	-II-	0,5
Гіпотрофія цуценят норок	0,008	0,273	-II-	0,3
Сечокам'яна хвороба норок	0,013	0,31	-II-	0,3
Бронхопневмонія лисиць	0,004	0,18	-II-	0,2
Гіпотрофія цуценят лисиць	0,006	0,28	-II-	0,3
Бронхопневмонія соболів	0,003	0,19	-II-	0,2
Гіпотрофія	0,005	0,385	-II-	0,4

цуценят соболів				
Хвороби птахів				
Авітамінози	0,41	0,18	Маса тіла птиці	0,3
Аліментарна остеодистрофія	0,18	0,09	-II-	0,2
Гепатит курей	0,07	0,14	II	0,3
Жовтковий перитоніт птиці	0,15	0,21	-II-	0,4